Gr. Brâncuş

PROBLEMELE SUBSTRATULUI LIMBII ROMÂNE*

Despre substrat s-a scris mult, pentru că reprezintă domeniul cel mai controversat al lingvisticii istorice. Informaţiile materiale sunt insuficiente şi precare, pentru a căror intepretare intervine permanent un joc al ipotezelor. Termenul apare în relaţie directă cu *strat*, denumind, de fapt, acel grup de elemente păstrate din limba care dispare în procesul lent al însuşirii unei limbi noi. De exemplu, prin influenţa substratului celtic s-ar explica în franceză transformarea lui *ū* (lung) în *ü: luna* > fr. *lune*, *ruga* > fr. *rue*, *durum* > fr. *dur* etc.; reflexul *ü* e cunoscut şi în albaneză: *fructus* > alb. *fryt* (v. alb. *frujt*); alb. *yll* „stea”, v. alb. *ujl*, *uvil*, pentru care comp. lat. *sol*. În română, elementele datorate acţiunii substratului sunt numeroase, pentru că ea a fost izolată de timpuriu şi sortită să evolueze într-o zonă laterală a romanităţii.

Raportul *strat – substrat* e asimilat repede în lingvistica românească, odată cu studiul lui Hasdeu, *Strat şi substrat. Genealogia popoarelor balcanice*, publicat în „Revista nouă”, 1892 şi în „Analele Academiei Române”, 1892, reprodus, ca prefaţă, în vol. III al Etymologicului. Cei doi termeni implică pe cel de-al treilea, *adstrat* sau *superstrat*, ca denumire generică a influenţelor târzii, care, spre deosebire de substrat, nu participă ca ingredient în structura primară a limbii.

Studiul substratului românesc a fost provocat de cercetările lingviştilor austrieci (de origine slovenă) Bartolomeu Kopitar şi Franz Miklosich, care au relevat asemănările mari dintre română, albaneză şi bulgară. Studiul lui Miklosich, *Die slavische Elemente im Rumunischen* (1862) este clasic în această materie. Cei doi învăţaţi au întrevăzut conceptul de uniune lingvistică balcanică (balkanisch Sprachbund), identificat apoi de Trubetzkoy, Kr. Sandfeld, Al. Rosetti, Vl. Georgiev ş.a. De remarcat că Al. Graur şi I.I. Russu neagă originea comună a apropierilor străvechi dintre limbile balcanice. În cercetările româneşti mai recente termenul *substrat* e folosit rar; se preferă, în schimb, echivalentele *termeni autohtoni*, *preromani*, *elemente comune cu albaneza*. În *Istoria limbii române*, II, 1969, tratat academic, Cicerone Poghirc expune domeniul substratului ca *influenţă autohtonă*, iar Rosetti, ILR, 1986, ediţie definitivă, în cap. *Uniunea lingvistică balcanică* (p. 225 ş.u.), vorbeşte şi de *substrat balcanic*. În lingvistica romanică termenul *substrat* e mai frecvent. Tagliavini, de exemplu, (*Originile limbilor romanice*, vers. rom., EŞE, 1977) scrie pe larg, în capitole distincte, de *substratul* preroman şi de *adstraturi* şi *superstraturi* pentru tipurile de împrumut (mai ales lexical), determinate de contactele dintre populaţii.

* Comunicare prezentată la Academia Română, în sesiunea ştiinţifică „Probleme actuale ale limbii române”, septembrie, 2012.

LR, LXII, nr. 4, p. 417–423, Bucureşti, 2013

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

O notă specială privind substratul românesc este aceea că acţiunea lui asupra latinei din Dacia a fost fie minimalizată, redusă la un stoc mic de cuvinte, fie, dimpotrivă, mult exagerată, în sensul că a cuprins nu numai vocabularul, ci şi numeroase fapte de fonetică, morfologie şi frazeologie. Cred, totuşi, că în procesul de geneză a limbii trebuie considerate, în afara exagerărilor, şi elemente privind fonetica şi gramatica. Se ştie că sunetele se preiau uşor din substrat, căci baza de articulaţie se schimbă destul de greu.

Dificultatea cercetărilor asupra substratului limbii române vine şi din faptul că lipsesc informaţiile privitoare la limba care se vorbea pe teritoriul cucerit. E posibil ca unitatea politică realizată de regii daci (de la Burebista la Decebal), din cauza pericolului roman, să fi determinat şi o unitate lingvistică a triburilor aduse sub acelaşi steag. Problema aceasta se poate pune şi în alţi termeni: unitatea latinei vulgare din Dacia va fi determinat şi unitatea elementelor din substrat, adică acestea au devenit generale prin latină, denumind particularităţi de civilizaţie şi cultură locală. Oricum, elementele din substrat, fie lexicale, fie fonetice şi gramaticale, depistate prin raportare la reminiscenţele traco-ilire sau la echivalentele indo-europene din albaneză, au o dispersiune geografică generală în româna de la nord şi de la sud de Dunăre. Ele sunt vechi, proprii românei comune de dinaintea separaţiei dialectale. În treacăt fie spus, în dialectele din sudul Dunării soarta lor este identică cu a elementelor din latină, adică sunt mai multe sau mai puţine în funcţie de vitalitatea dialectului: în istroromână sunt mai puţine, iar în meglenoromană şi mai ales în aromână sunt mai numeroase. Trebuie precizat însă că în marea majoritate a cazurilor nu e vorba atât de dispariţia acestor elemente (fie latine, fie din substrat), cât mai ales de „substituţia" lor prin echivalente din limbile vecine. În 1965 am făcut o anchetă la aromânii fărşeroţi (din Albania) şi am observat că elementele din substrat care lipsesc au fost înlocuite cu corespondente noi din albaneză, bulgară, greacă, ori turcă şi italiană, limbi cu care aromâna a venit în contact. Substituirea unor cuvinte cu altele fără o semantică nouă impune şi o interpretare aparte a conceptului de influenţă.

O problemă specială care apare în cercetările de substrat se referă la metodele de abordare a acestui domeniu. E bine cunoscut faptul că aparţin fondului autohton acele elemente care nu sunt latineşti, vechi greceşti sau vechi slave. Unii cercetători adaugă aici verificarea în fondul lexical vechi germanic. Această metodă se întemeiază, deci, pe un criteriu negativ, recunoscut încă în concepţia lui D. Cantemir. Stocul de cuvinte obţinut prin această cernere se compară cu corespondentele albaneze (care aparţin fondului indo-european al acestei limbi). Comparaţia între cele două limbi trebuie făcută la nivelul străvechi (româna comună, albaneza comună), deci e vorba de o reconstrucţie în ambele limbi. Deosebirile dintre cele două idiomuri se reduc simţitor; de exemplu, rom. *brad*, alb. *brez* au o formă identică în stadiul lor vechi: *bradz*, care, în română, e şi atestată. Pentru termenii comparabili se identifică, apoi, prin fonetică şi semantică istorică, radicale comune în indoeuropeană. De exemplu, Vladimir Georgiev (*Albanisch, Dakisch-Mysisch und Rumänisch. Die Herkunft der Albaner*, în „Linguistique balkanique", II, Sofia, 1960, p. 2 ş.u.) crede că afereza

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

(dispariția lui *a-* neaccentuat inițial) e un fenomen străvechi explicabil prin intervenția substratului: *mătuşă*, *miel*, *râie*, *toamnă*, *năm*aie, alb. *rërë*, *ranë* (dar rom. *arină*), *prill* (rom. *prier*), *mik*, toate cu *a-* în etimon. Pentru albaneză se citează şi numeralul *tetë* „opt" (< **okto*); pentru alte explicații, v. Brâncuş, *Concordanțe lingvistice româno-albaneze*, 1999, p. 17.

După Georgiev, la fel, diftongul *i̯e* (i.-e. *e*) s-ar fi transmis de la daci în cele două limbi: alb. *pjek* „a coace", *vjet* „an", rom. *piept*; în dacă sunt atestate forme cu *ie*: *Biessoi* (*Bessi*), *Tsierna* (> *Cerna*).

Faptul că prin glosele şi numele proprii daco-moesiene se pot explica fonetisme albaneze impune concluzia că albanezii sunt la origine daco-moesieni. Această ipoteză a învățatului bulgar o întâlnim, mai devreme, la Hasdeu şi Pârvan (în ultimul timp şi la I.I. Russu).

Aşadar, ca metodă de lucru trebuie reținut că raportarea la indo-europeană se întemeiază pe doi termeni comparabili: româna şi albaneza, plus atestările din traco-dacă. Potrivit acestei concepții, elementele comune sunt în albaneză „moşteniri" din daco-moesiană, iar în română, acest stoc de cuvinte comun cu albaneza e considerat „împrumut" efectuat în latina dunăreană. În altă exprimare, Eqrem Çabej numeşte substrat în română ceea ce în albaneză este stratul propriu-zis al limbii.

Günter Reichenkron (1907–1966), profesor la Universitatea din Berlin, a publicat la Heidelberg, în 1966, o carte intitulată *Das Dakische (rekonstruiert aus dem Rumänischen)*, în care încearcă să reconstruiască limba dacilor pe baza a 130 de cuvinte româneşti cu etimologie necunoscută sau foarte discutabilă. Procedeul constă în raportarea directă a acestor cuvinte la rădăcini indo-europene. Metoda a fost aspru criticată de Rosetti şi Poghirc. Trebuie observat, totuşi, că pentru Reichenkron, în ciuda reconstrucțiilor, metodologic greşite, „das Rumänische ist eine romanische Sprache" (op. cit., p. 25). După el ar fi de origine dacă cuvinte ca: *codârlă*, *cocârlă*, *doică*, *doină*, *a feri*, *a găsi*, *habă*, *hârşie*, *hâță*, *a horcăi*, *a hâțâna*, *hău*, *herete*, *horoi*, *hoț*, *hudă*, *a lehăi*, *lehamite* etc. Cele mai multe nu au nici o legătură cu presupusele forme de civilizație şi cultură preromană din aria noastră. Lipsesc, de asemenea, atestări, oricât de rudimentare, în glosele şi onomastica traco-dacă. Totodată, nu există, pentru astfel de cuvinte, elemente comparabile (identice sau asemănătoare) în limbile balcanice, în primul rând în albaneză, pentru a se putea reconstrui etimoane comune.

Sunt şi lingvişti români care procedează ca învățatul german, dar, ca şi acesta, ei nu neagă caracterul romanic al stratului propriu-zis al limbii, filiația latină a românei.

Concepția noastră este aceea cunoscută de mult în lingvistica românească. Româna este latina evoluată continuu până astăzi într-o întinsă arie de la nord şi sud de Dunăre, potrivit unor legi proprii de evoluție. Ea a fost influențată de limba localnicilor romanizați. Această influență constă în elemente care exprimă particularități ale civilizației şi culturii populației indigene şi, totodată, unele trăsături privind modul de articulare a sunetelor. Dat fiind caracterul popular, rustic, al

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

latinei din Dacia, e posibil ca aceasta să fi împrumutat din limba băştinaşilor şi unele modele de structură gramaticală. Calcurile semantice şi traducerile lexicale trebuie să fi fost numeroase. Aceste particularităţi ale limbii române reprezintă *substratul*, înţeles ca o influenţă asupra latinei balcanice în perioada de început a procesului de romanizare, adică de constituire calitativă a românei comune. Metoda de studiere a substratului este cea cunoscută în studiile celor mai de seamă lingvişti români: comparaţia cu albaneza, cu limbile balcanice vechi şi raportarea, în cazurile posibile, la atestările din traco-dacă, pentru reconstrucţiile în plan indo-european.

Am considerat necesare aceste precizări elementare privind raportul *strat – substrat* în cazul istoriei limbii române pentru că, în ultima vreme, circulă unele idei care nu au niciun temei ştiinţific în legătură cu originea românilor şi a limbii române. Se neagă din capul locului romanizarea Daciei; de aici, tot felul de aberaţii: goţii ar fi tot una cu geţii, dacii s-ar fi numit mai întâi dani (de unde numele Dunării), româna ar fi de origine traco-dacă, cu influenţe latine, slave etc. sau, mai mult, româna ar fi o limba proto-indo-europeană, „limba primordială" a omenirii (!) Într-un dicţionar etimologic al limbii române, publicat în 2008 de către un discipol al lui Reichenkron, Mihai Vinereanu, se arată că elementele latine din română sunt doar 13%, cele din traco-dacă ating 65%. „Asemănările cu latina provin din fondul comun traco-italo-celtic". Fonetica limbii române ar fi exclusiv tracică. Aromâna este anterioară dacoromânei. După Vinereanu, sunt nelatine cuvinte ca: *apă*, *a apăra*, *adevăr*, *a aduce*, *afară*, *a afla*, *ager*, *agru*, *ajun*, *a ajunge*, *a ajuta*, *alb* etc., cuvinte care, ca atâtea altele, sunt rezultatul evoluţiei normale a etimoanelor latineşti.

Ideile care circulă astăzi, pe cale nonacademică, se identifică, în foarte mare măsură, cu cele din *Dacia preistorică* a lui Nicolae Densusianu (1848–1912), tipărită postum, în 1913, cu o lungă şi foarte instructivă prefaţă, de dr. C.I. Istrate şi republicată mereu în ultimele decenii.

După Nicolae Densusianu, „limba geţilor şi a dacilor avea un caracter protolatin; ea era un dialect rustic al limbii pelasge". Panteonul mitologiei eline, scria el, este o răsfrângere a credinţelor religioase pelasgice din aria Carpaţilor. El reconstruia o istorie străveche pe baza obiceiurilor, miturilor, folclorului şi credinţelor populare străvechi. Personaje şi întâmplări din basme, colinde, balade istorice şi din tot felul de producţii poetice populare constituie în interpretările lui dovezi ale continuităţii formelor de viaţă străveche prelatine din ţinuturile noastre. Câteva exemple: nomenclatura populară a stelelor şi a constelaţiilor, căluşarii, paparudele, *Toma Alimoş* (= Toma al lui Moş), *Iovan Iorgovan*, *Baba Novac*, *Corbea*, *Marcu*, *Ler* (ar fi lat. *Liber*, un epitet al lui Apollo), *Rai Împărat* („cel dintâi împărat de pe faţa pământului"; presupus ca nume al lui Uranus) etc.

Ne interesează aici ideile lui asupra originii limbii române, cuprinse mai ales în capitolul final al voluminoasei sale cărţi. El a călătorit la vlahii din Croaţia şi la istroromâni, pe urmele lui Ion Maiorescu. S-a ocupat, totodată, şi de aromâni. Nicolae Densusianu consideră că limba geţilor se aseamănă mult cu latina, de aceea şi lui

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

Ovidiu îi venea uşor să scrie versuri în limba populaţiei de la Tomis, unde fusese exilat. O observaţie importantă care trebuie reţinută este aceea că româna e o limbă unitară pe întreg teritoriul balcanic. În română, zice el, nu există elemente gotice, triburile germanice nu au avut nicio influenţă asupra locuitorilor de pe teritoriul vechii Dacii. Interpretează bine, ca prim document de limba română, celebra formulă *torna, torna, fratre* (*retorna* la Teofilactis), cuvinte rostite de un ostaş român în „limba părinţească sau în limba ţinutului", adăugând aici şi reflexul românesc *înturna*, ar. *toarnă* „întoarce".

În repertoriul lexical întocmit de N. Densusianu (*op. cit*., p. 1070 ş.u.), unele cuvinte sunt reminiscenţe atestate în idiomurile preromane, altele sunt, de fapt, elemente latineşti cu variaţiile fonetice timpurii :

Alutum flumen, *Aluta* (Olt), *ἀργίλλος* „şoarece" (lat. *mus*), *ἀργίλλα* „locuinţă subterană la cimerieni" (comp. rom. *argea*, cf. Hasdeu, EMR, s.v.); *ἄττα* „cuvânt de respect faţă de un bătrân; tată"; mai de grabă comp. alb. *atë* „tată"; *βορέας* „crivăţ, vânt de miazănoapte", ar. *boară* „furtună, ploaie cu vânt", rom. *bură* (mai exact: *boare*); *βουκόλος* „păstor de vite, cioban" comparat cu n. pers. *Bucur*. N. Densusianu nu vede legătura cu adj. *bucur* şi alb. *bukur* „frumos"; *καλύβα*, *κάλυβη* „colibă" (etimologie reluată mai târziu de alţi lingvişti); *Καρπάτης ὄρος* (*Carpates mons*) „munţii din Dacia" şi *Κράπαθος* „numele unei insule între Creta şi Rhodos"; *δάβα*, *δέβα* la toponime din Dacia (*Πετόδαβα*, oraş în Dacia), top. rom. Deva ar fi după N. Densusianu dacic; *δαίς*, *δάδες*, *ὀαίδος* „faclă din lemn de brad" ar sta la baza rom. *zadă*, ar. *dzadă* „făclie de lemn răşinos"; *λάβρος* „violent, puternic, monstruos" (Homer) apare în descântece româneşti: şarpe *laur*, *balaur* (p. 1094); *Lar*, pl. *Lares* „protectori ai casei şi familiei la romani" (într-o colindă din Transilvania: „Sus în plaiul muntelui sânt trei *lari* păcurari" ar fi sensul „păstori eroi"). *Ad Malum*, localitate în Moesia de Jos: *Dacia Maluensis*, numele unei provincii romane în Dacia, cunoscut şi în toponimia medievală a Transilvaniei cu sensul „mons, monticulus, promontorium" (cf. Hasdeu, CB, I, p. 238); *Μόσυν*, *μόσσυν*, numele unei populaţii munteneşti din Asia (sau din Dacia), e pus în legătură cu *moş*, *moşie* (De reţinut observaţia lui N. Densusianu privind legătura lui *moş* cu patrimonium, heredium, pământ moştenit, moşie: el distinge pe *moş* şi în *Zαλμοξις*); *πάρα*, *πάρον*, *πορο* în *Parolissum*, *Porolissum* (castru roman în Dacia), şi top. *Bessapara*, *Drusipara* are sensul de „*pârâu*, torent" (şi bg. *poroi*; de adăugat alb. *përrua*, cf. Georgiev); *por* şi *porus* (în *Natoporus*, *Mucaporus*) însemnând *puer* „copil"; *προδιόρνα*, *προδιάρνα*, numele unei plante la daci, „veratrum nigrum" (Dioscorides). N. Densusianu crede că *διάρνα* în acest compus ar însemna „de iarnă", deci „plantă care înfloreşte iarna" (cf. rose de Noël, rosa de Natale, Weinachtrose); *σκιάρη*, numele unei plante la daci, „labrum Veneris, carduus Veneris" (Dioscorides), comp. rom. *scai* (etimologie reluată de Poghirc); *ποδός* „cenuşă caldă", rom. *spuză*; *Στρόγγες* (Stronges), un castel în Moesia de Sus (Procopiu), rom. *strungă*; *Tierna* (Tab. Peut.), *Δίερνα* (Ptolemeu), *Tsiernensis* (*Statio* ~, localitate în Dacia), comp. *Cerna* „apă neagră" (reamenajat

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

sub influenţa slavă); *Petris*, localitate în Dacia, *Petrodava*, oraş în Dacia, *Πέτροσσα*, insulă lângă Cipru, *Πετροσάκα*, localitate în Arcadia (comp. *Piatra Seacă*, *Muntele Sec* din română); *ζόμβρος*, bour, bou sălbatic la traci (lat. *urus*), rom. *zimbru*.

În liste figurează şi termeni ca: *berbeces* „ververces", *blastema* „blasphema", *braca*, pl. *bracae* „cioareci, nădragi", *bracile* (lat. med.), *branca* (branca lupi), rom. *brâncă*, *esca* „burete de iască", rom. *iască*, *Domnus*, *Domna* „titlu regesc la pelasgi", *Dumnorix* (*rix* = *rex*). Aceste elemente, cu raportări etimologice antice, se regăsesc la Hasdeu şi la alţi cercetători ai zonei lingvistice preromane. La N. Densusianu ele apar însă cu atestări suplimentare şi cu explicaţii proprii modului său de a interpreta substratul românei şi evoluţia normală a latinei vulgare.

Proteza lui *a-* din aromână ar fi, după el, o particularitate anteromană; exemple sunt şi în dacoromână: *aboare*, *abiruire*, *acioaie*, *alăută* etc.

De aceeaşi vechime este dispariţia consoanelor finale *-m*, *-s*, *-t* şi, în unele cazuri, a întregii silabe finale (şi a lui *-re* de la infinitiv), ceea ce a avut, după cum se ştie, consecinţe foarte importante în evoluţia flexiunii.

Foarte probabil de la Hasdeu va fi reţinut observaţia privitoare la frecvenţa neobişnuit de mare a vibrantei *r* în sistemul consonantic românesc, rezultată mai ales din rotacizarea timpurie a consoanelor *d*, *l*, *n*, *s*.

Rotacismului lui *-n-* îi consacră un spaţiu larg, fără să-l pună însă în relaţie cu fenomenul corespunzător din albaneză. Exemplele date de el din onomastica antică sunt cunoscute: *Laederata* şi *Laedenata* (în Moesia), *Durostorum* (şi var. cu *-n-*), la Ptolemeu, *Noviodunum* (şi cu *-r-*) etc., la care se adaugă cele din vechile texte româneşti şi din istroromână.

Densusianu se ocupă pe larg şi de fenomenul postpunerii articolului definit, pe care-l pune în legătură cu preferinţa românei pentru derivatele lexicale cu sufixe. De observat însă că în albaneză domină compusele lexicale, deşi articolul este enclitic, ca în română. În Itala (sec. II), traducerea Bibliei, apar construcţii cu *ille* postpus, apropiat, ca valoare, de articolul definit: *adducite vitullum illum saginatum*. De reţinut şi observaţia că numele de sărbători populare sunt folosite la plural cu articolul postpus: *Babele*, *Floriile*, *Joimarele*, *Paştile*, *Sânzienele*, *Rusaliile*, *Păliile*; la fel în latină: *Palilia*, *Ancilia*, *Rosallia*, *Matronalia*, *Cerealia*, *Vinalia*, *Floralia*, *Fontinalia*, *Saturnalia* etc.

Am prezentat aici, din perspectiva substratului limbii române, o parte din materialul folosit în *Dacia preistorică*, publicată în urmă cu un secol. În lingvistica şi istoria noastră opera aceasta a fost ignorată complet. Nicolae Densusianu a fost însă un mare învăţat, care, din păcate, a rătăcit în ipoteze fanteziste. Concluziile lui au rămas în afara istoriei reale a lucrurilor. Ele sunt adoptate totuşi, în scrierile celor care contestă astăzi achiziţiile ştiinţifice ale istoriei limbii noastre. A ignora procesul istoric al romanizării Daciei, latinitatea limbii române şi evoluţia ei în spirit latin, de la origini până astăzi, la nordul şi la sudul Dunării şi, de asemenea, a echivala substratul traco-dac al limbii noastre cu stratul ei propriu-zis sau, mai mult, cu un superstrat adăugat unui strat preindoeuropean – toate acestea sunt o înţelegere eronată a evoluţiei legice a limbii române.

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)

LES PROBLÈMES DU SUBSTRAT DU ROUMAIN

(Résumé)

La dissociation des termes *strat* et *substrat*, due à G.I. Ascoli (et à Kopitar, Miklosich), apparaît pour la première fois dans la linguistique roumaine dans les travaux de B.P. Hasdeu. On insiste, dans la première partie de l'article, sur les difficultés de la méthode propre à l'examen du substrat thraco-dace du roumain et on combat, en même temps, les exagérations caractérisant plusieurs articles pseudo-scientifiques d'aujourd'hui. La deuxième partie est consacrée à une série d'aspects linguistiques qu'on faudrait retenir de l'œuvre « Dacia preistorică » écrit par Nicolae Densuşianu: le rhotacisme, l'enclise de l'article défini, la palatalisation des labiales,noms des fêtes, gloses, etc.

Cuvinte-cheie: substrat, română comună, rotacism, articol.
Mots-clés: substrat, roumain commun, rhotacisme, article.

Facultatea de Filologie
Universitatea Bucureşti, Str. Edgar Quinet 5–7

BDD-A459 © 2013 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:23 UTC)